

Úvodní slovo konference k ukončení projektu Domovník – preventista dne 7. 10. 2020

JUDr. Michal Barbořík - ředitel odboru prevence kriminality MV, ředitel projektu

Hezký den, vážené dámy a vážení pánové, milé kolegyně a milí kolegové,

dnešní den ve mne bojují docela smíšené pocity. Na jednu stranu je to tak trochu smutek, že něco velkého, důležitého, jako je projekt Domovník – preventista, který nás provázel a na kterém jsme spolupracovali 4 roky, bude koncem října končit. Na druhou stranu je to velká radost z toho, že jsme toto naše dítě dokázali nejen „porodit“, ale také jej vychovat a úspěšně provést všemi nástrahami dospívání a nyní jej vypouštíme na cestu do dospělosti a víme, že jsme jej vybavili vším, co je k tomu potřeba a ověřili si, že ve svém životě má ty nejlepší předpoklady být úspěšný.

Projekt Domovník – preventista reaguje na jednu z velkých priorit Strategie prevence kriminality v České republice, a to zajištění bezpečí a veřejného pořádku v sociálně vyloučených lokalitách a zlepšování soužití mezi majoritou a minoritou. Této problematice věnujeme velké úsilí a nemalé finanční prostředky a bezpečnostní situace v posledních letech nám ukazuje, že jsou to investice správným směrem!

Zásadním milníkem pro zlepšování bezpečnostní situace související se sociálně vyloučenými lokalitami byl projekt Asistent prevence kriminality. Ten se zrodil v roce 2009 jako iniciativa ze strany měst v severních Čechách a i za pomoci dvou projektů financovaných z Evropské unie se z něj nakonec stal aktuálně nejúspěšnější a nejžádanější projekt prevence kriminality, kdy v rámci celé ČR působí na 500 asistentů podporovaných hned z několika zdrojů. Jejich působení je upraveno jednotnou metodikou, obce dostávají nejen finanční, ale i odbornou podporu ze strany Ministerstva vnitra a zejména – lidé jejich práci velmi pozitivně hodnotí. A to je naším cílem i u projektu Domovník – preventista!

Úkolem domovníků – preventistů je vhodně doplňovat na úrovni obce práci obecní policie a asistentů prevence kriminality v rámci triády situační prevence kriminality „bezpečný dům – bezpečná lokalita – bezpečný občan“. Z mnoha obcí známe v uvozovkách „vyhlášené“ bytové domy, kde se kumuluje celá řada problémů počínaje špatnou údržbou nemovitosti a jejím poškozováním, přes špatné sousedské vztahy, nedodržování hygienických předpisů, až po páchání přestupků či dokonce trestnou činnost. To pak má negativní dopad na bezpečnost a pocit bezpečí celé lokality či dokonce celé obce.

Domovníci – preventisté svou každodenní přítomností a prací nejen, že dohlížejí nad dodržováním pořádku a čistoty v bytovém domě, jeho domovního řádu, posilují osobní odpovědnost a aktivní zapojení obyvatel domu do zlepšování vlastního bydlení, ale také pomáhají zajistit v domě větší bezpečí a lepší soužití lidí v něm. A protože domovníci – preventisté procházejí kvalitním vzděláním, umí lidem v domě poradit i v řadě životních situací. Pro ně osobně znamená tato pozice nejen aktuální práci a za ni odpovídající odměnu, ale také velký osobnostní růst a předpoklad pro další zajímavé uplatnění v budoucím životě.

Domovníci – preventisté se poprvé pilotně objevili v 5 městech České republiky s podporou odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra v roce 2013. Současný projekt a jeho podpora od Evropské unie umožnila v letech 2018 – 2020 domovníky – preventisty rozšířit do dalších 10 měst a zejména vytvořit předpoklady pro jeho úspěšné šíření do celé České republiky. Vznikla komplexní metodika pro realizátory projektu, informačně-edukativní DVD i pomocné příručky pro samotné domovníky – preventisty, jejich mentory i představitele obcí. Získali jsme představu o vhodném školení i celou řadu příkladů dobré praxe.

Součástí projektu byla i komplexní a podrobná evaluace, a to nejen jeho procesní části, ale i dopadů samotného projektu, toho, jak byl projekt v jednotlivých lokalitách úspěšný. A výsledky jsou velmi potěšující. Projekt se celkově v zapojených obcích osvědčil, ve všech sledovaných parametrech došlo ke zlepšení. Namátkou mohu jmenovat, že se zlepšila komunikace a vztahy mezi nájemníky, nájemníky a městem, zvýšil se veřejný pořádek a bezpečí, došlo ke zvýšení kvality bydlení, zlepšení schopnosti nájemníků řešit havarijní a krizové situace v domech. Zaměstnaní domovníci získali potřebné dovednosti a pracovní zkušenosti. Projekt svojí činností vhodně doplňuje působení městské policie a asistentů prevence kriminality. Tam, kde byl projekt aktivně podporován koordinátorem, městem, obecní policií a APK, tam měl i lepší výsledky.

Projekt ale musel čelit také některým překážkám. Domovníci - preventisté museli zpočátku překonávat v řadě případů i nepochopení smyslu a obsahu jejich činnosti ze strany nájemníků a veřejnosti. Obce zase v některých případech těžko hledaly vhodné zájemce o pozici DP. Ale i tyto překážky se nakonec podařilo úspěšně překonat.

Z doporučení pak jednoznačně vyplývá potřeba nepodcenit přípravu projektu a výběrového řízení na pozici DP, zajistit koordinátora/mentora domovníkům, propojovat jejich činnost s prací městské policie a APK, vhodnost sdílení dobré praxe mezi městy a potřebná podpora ze strany pracovníků a vedení města domovníkům, zejména v počátcích jejich působení.

Odbor prevence kriminality tyto závěry a doporučení velmi silně vnímá a společně s jednotlivými metodikami a příručkami je zapracuje do podmínek podpory tomuto projektu v rámci svých standardních dotačních mechanismů, které zajistí projektu Domovník – preventista širokou podporu do budoucna.

Na závěr bych chtěl poděkovat za podporu Evropské unii a řídicímu orgánu Ministerstva práce a sociálních věcí, že jsme dostali příležitost tento projekt realizovat, celému realizačnímu týmu za vysoce odbornou a pečlivou práci na projektu a všem obcím a domovníkům – preventistům, kteří se do projektu zapojili a pomohli nám tak vytvořit předpoklady pro to, aby se projekt Domovník – preventista dále šířil a pomáhal zvyšovat bezpečí v našich obcích a městech!